

Resultaat met rekenen en wiskunde

Handvatten voor een effectieve
reken-wiskundeles

Arjan de Lange
Marjolein van Straalen
Naomi Baggelaar

Ten behoeve van de leesbaarheid van dit boek is in veel gevallen bij de verwijzing naar personen gekozen voor het gebruik van 'hij'. Het spreekt vanzelf dat hier ook 'zij' of 'hen' gelezen kan worden.

Dit is een herziene uitgave van Resultaat met rekenen; Handvatten voor een goede rekenles uit 2012 met ISBN 9789065086471, CPS-bestelnummer 32349.

© CPS Onderwijsontwikkeling en advies, 2026.

Auteurs: Arjan de Lange, Marjolein van Straalen, Naomi Baggelaar

Redactie: Karin van Breugel, Rotterdam

Eindredactie: Karin Wijkmans, EDG Media, Utrecht

Cover: Stan Schinkel, EDG Media, Utrecht, met inzet van AI

Vormgeving en opmaak: Vos visuele communicatie, Nijmegen

Illustraties: Francine Hermans, Tilburg

ISBN: 9789065082961

CPS-bestelnummer: 32464

CPS Onderwijsontwikkeling en advies

Disketteweg 11

3821 AR Amersfoort

Telefoon [033] 453 43 43

E-mail cps@cps.nl

www.cps.nl

Vragen over CPS-publicaties?

Telefoon [030] 241 70 24

E-mail klantenservice@cps-uitgeverij.nl

www.cps-uitgeverij.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden ingezet bij enige vorm van AI, tekstdatamining, of worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitzondering hierop vormen de in dit boek opgenomen bijlagen. Die mogen voor gebruik binnen de eigen school vrij gekopieerd/geprint/bewerkt worden.

We hebben ons uiterste best gedaan om alle bronnen te achterhalen en juist te vermelden. Wanneer je denkt dat we hierin niet zorgvuldig zijn geweest, neem dan contact op met de uitgever.

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	11
1 Reken-wiskundeonderwijs met het hele team	13
1.1 Visie op effectief reken-wiskundeonderwijs	13
1.2 Rollen binnen de school	15
1.2.1 De rol van de schoolleider	15
1.2.2 De rol van de intern begeleider/kwaliteitscoördinator	16
1.2.3 De rol van de rekencoördinator/rekenspecialist	17
1.2.4 De rol van de leerkracht	18
2 Een effectieve reken-wiskundeles	19
2.1 Kenmerk 1: doelgericht aanbod	20
2.1.1 Het handelingsmodel	22
2.1.2 Het drieslagmodel	26
2.2 Kenmerk 2: beredeneerd aanbod	28
2.2.1 Gebruik van reken-wiskundemethode	28
2.2.2 Aanbod bepalen met het handelingsmodel	30
2.2.3 Aanbod bepalen met het drieslagmodel	32
2.2.4 Jouw eigen lespraktijk	34
2.3 Kenmerk 3: effectieve instructie	34
2.3.1 Sturende en banende instructie	35
2.3.2 Verschillende instructiemodellen	37
2.3.3 De middenweg	46
2.3.4 Een herhalingsles	49
2.3.5 Interactiviteit verhogen	50
2.4 Kenmerk 4: tijd en extra tijd	53
2.5 Kenmerk 5: differentiatie	55
2.6 Kenmerk 6: monitoren	56
2.6.1 Feedback	58
2.6.2 Evaluatiemomenten	59
2.7 Samenvatting	59

3	Differentiëren in het reken-wiskundeonderwijs	61
3.1	Verschillende manieren van differentiëren	61
3.2	Het clusteren van leerlingen: de datamuur	62
3.3	De ondersteuningsgroep	64
3.3.1	Doelen	65
3.3.2	Een passende aanpak tijdens de extra instructie	65
3.3.3	Organiseren van activiteiten	67
3.4	De verrijkgingsgroep	69
3.4.1	Doelen	69
3.4.2	Een passende aanpak tijdens de (extra) instructie	70
3.4.3	Organiseren van activiteiten	74
3.5	Jouw rol in succesvol differentiëren	75
4	De blokvoorbereiding	79
4.1	Voorwaarden voor de blokvoorbereiding	79
4.1.1	Kennis van de leerlijnen	80
4.1.2	Formatief handelen	81
4.1.3	Analyseren van de toetsresultaten	82
4.2	Vormgeven van een blokvoorbereiding	83
4.3	Uitvoeren van een blokvoorbereiding	85
4.4	Evalueren van een blokvoorbereiding	85
5	Verhaal- en contextopgaven	87
5.1.	Gebruik van het drieslagmodel	87
5.2	Verschil tussen verhaal- en contextopgaven	89
5.3	Effectief oefenen met verhaal- en contextopgaven	91
5.3.1	Een goede woordenschat	91
5.3.2	Herkennen van tekststructuur	93
5.3.3	Drieslagmodel: volgorde van bewerkingen	93
5.3.4	De vertaalcirkel	96
6	Zelfregulerend leren	99
6.1	Zelfregulatie als cyclisch proces	100
6.1.1	Voor de les: voorbereiding	101
6.1.2	Tijdens de les: uitvoering	101
6.1.3	Na de les: evaluatie en reflectie	102

6.2	De fasen uitgewerkt in praktische voorbeelden	102
6.2.1	Voor de les: voorbereiding	102
6.2.2	Tijdens de les: uitvoering	108
6.2.3	Na de les: evaluatie en reflectie	109
6.2.4	Het portfolio	110
6.3	Rekengesprekken	112
Literatuur		115
Bijlagen		121